

Harm Holman (Nieuw Sociaal Contract) en Pieter Grinwis (ChristenUnie) presenteren initiatiefwet landbouw: “Grondgebonden verder met perspectief”

Na decennia van onduidelijkheid in het landbouwbeleid is er nu een concreet wetsvoorstel dat boeren een helder perspectief biedt voor de toekomst. Maandag 1 september presenteren Kamerleden Harm Holman (NSC) en Pieter Grinwis (CU) de initiatiefwet *grondgebonden landbouw en verantwoorde mestafzet* in Nieuwspoor.

Met dit wetsvoorstel komt er eindelijk duidelijkheid voor boeren en de hele keten. Het voorstel versterkt de grondgebondenheid in de melkveehouderij, zorgt voor een verantwoorde mestafzet en biedt boeren structurele vergoedingen voor maatschappelijke prestaties zoals het verbeteren van waterkwaliteit, biodiversiteit en stikstofreductie. Hiermee worden knelpunten aangepakt die het maatschappelijke debat in Nederland al jaren domineren.

Harm Holman: “Met deze wet maken we een einde aan de onzekerheid. We hebben helemaal niet zoveel nieuws bedacht. Het is bijna onverteerbaar dat boeren al zolang in onzekerheid zitten. We geven ze eindelijk helderheid. Boeren kunnen weer boeren, banken kunnen weer financieren, vergunningen kunnen weer verleend worden.

Dit is de enige reden dat ik naar Den Haag ben gekomen: omdat ik wil helpen de landbouw vorm te geven. Hiermee leveren we een bijdrage aan de oplossing. Het landbouwakkoord was een goede poging, het is zonde dat dat is mislukt. Nu maken we fundamentele keuze. Waar landbouw mogelijk is, geef je boeren de ruimte en zetten we in op maximale voedselproductie. Boeren kunnen daar zonder al te veel poespas ondernemen. Tegelijkertijd vragen we in andere gebieden meer van boeren als maatschappij, daar moeten we ze dan ook gezamenlijk voor betalen. We laten de keuze zoveel mogelijk aan de boer en wat bij de boer past.”

Pieter Grinwis: “De Tweede Kamer heeft vorig jaar aan minister Wiersma gevraagd om voor de zomer van 2025 een voorstel voor te leggen hoe grondgebondenheid in de melkveehouderij concreet ingevuld gaat worden. Dat voorstel ligt er niet en ik heb er ook geen vertrouwen in dat de minister binnenkort wel met een concreet wetsvoorstel op de proppen komt, terwijl de tijd dringt: Nederland heeft aan Brussel beloofd dat de Nederlandse melkveehouderij in 2032 grondgebonden is.

En daarom hebben Harm en ik de handschoen opgepakt en komen we met een realistisch wetsvoorstel om de balans tussen koeien, grond, water en natuur te herstellen. De meeste melkveehouders merken hier overigens weinig van, omdat ze nu al aan de grondgebondenheidsnorm voldoen. Daarbij maken we het ook nog eens aantrekkelijk voor melkveehouders om samen te gaan werken met akkerbouwers.”

We beseffen dat we hiermee ingrijpen in de structuur van de Nederlandse landbouw. Daarom dienen we het voorstel niet gelijk in, maar starten we met een consultatieronde. We willen namelijk graag weten wat boeren, burgers en buitenlui ervan vinden, en wat nog anders en beter kan aan ons voorstel.”

Oplossingen voor grote maatschappelijke uitdagingen

De landbouwsector kampt al decennia met een opeenstapeling van problemen: een te hoge stikstofuitstoot, slechte waterkwaliteit, verminderde biodiversiteit en onduidelijk beleid van de overheid. Het wetsvoorstel biedt hiervoor drie concrete oplossingen:

1. **Grondgebonden melkveehouderij:** Duidelijke normen voor grasland per koe, zodat bedrijven in balans zijn met hun grond.
2. **Maatschappelijke landbouwgebieden:** Boeren die maatschappelijke diensten leveren, ontvangen hiervoor een structurele vergoeding van €1000 tot €2500 per hectare.
3. **Verantwoorde mestafzet:** Mest wordt binnen 100 kilometer of binnen drie regio's afgezet, om overschotten en milieuschade te voorkomen.

Vervolgtraject

De wet gaat maandag na de presentatie in internetconsultatie. Iedereen kan de komende maand reageren. Daarna wordt het wetsvoorstel met memorie van toelichting voorgelegd aan de Raad van State voor advies.

Achtergrond

Gisteren zijn journalisten uitgenodigd voor de presentatie van de wet in Nieuwspoort op maandag 1 september vanaf 13:00. Vandaag volgt de wettekst, memorie van toelichting en de publieksversie van de wet **onder embargo**.

Neem voor persvragen contact op met:

- Martijn Walraven - woordvoerder NSC, 06-27977483, j.walraven@tweedekamer.nl
- Joachim Miedema - woordvoerder NSC, 06-16640625, j.miedema@tweedekamer.nl
- Ardjan de Boo - woordvoerder ChristenUnie, 06-50014079, a.dboo@tweedekamer.nl